

VABARIIGI VALITSUS
MÄÄRUS

Vabariigi Valitsuse määruste muutmise seoses direktiivi (EL) 2023/2668 ülevõtmisega

Määrus kehtestatakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 3 lõike 4, § 4 lõike 5, § 7 lõike 3 ja § 13¹ lõike 9 alusel.

§ 1. Vabariigi Valitsuse 11. oktoobri 2007. a määruse nr 224 „Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ muutmise

Vabariigi Valitsuse 11. oktoobri 2007. a määruses nr 224 „Asbestitööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõikes 1 asendatakse sõna „asbestitolmuga“ sõnadega „asbestist või asbesti sisaldavast materjalist tekkiva tolmu (edaspidi *asbestitolm*)“;

2) paragrahvi 1 lõikes 2 asendatakse sõnad „ja ladestamist“ tekstiosaga „, ladestamist ja muid töid, mille käigus võivad töötajad asbestiga kokku puutuda“;

3) paragrahvi 1 lõike 3 sissejuhatav lauseosa sõnastatakse järgmiselt:

„Asbestina käsitatakse järgmisi kiulisi silikaate, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355), VI lisa 3. osa kohaselt klassifitseeritud 1A-kategooria kantserogeeniks:“;

4) paragrahvi 2 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Töötaja asbestiga kokkupuute päevane piirnorm on 0,01 kiudu sissehingatava õhu ühes kuupsentimeetris, mis on mõõdetud või arvutatud kaheksatunnise kokkupuuteaja kaalutud keskmisena.“;

5) paragrahvi 2 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Töötaja asbestiga kokkupuute päevane piirnorm on 0,002 kiudu sissehingatava õhu ühes kuupsentimeetris, mis on mõõdetud või arvutatud kaheksatunnise kokkupuuteaja kaalutud keskmisena, kui arvesse võetakse kiude, mille laius on 0,2–3 mikromeetrit, või sama mõõtmise või arvutamise tulemusel 0,01 kiudu sissehingatava õhu ühes kuupsentimeetris, kui arvesse võetakse ka kiude, mille laius on alla 0,2 mikromeetri.“;

6) paragrahvi 2 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 3 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandja mõõdab või arvutab asbestikiudude sisaldust õhus asbestitööde tegemisel § 5 lõikes 1 nimetatud riskianalüüsist lähtuva regulaarsusega kõigis asbestitööde etappides ja pärast asbestitööde lõppu kohas, kus asbestitöid tehakse või tehti ja selle koha vahetus läheduses. Pärast asbestitööde lõppu peab tööandja regulaarset mõõtmist jätkama senikaua, kuni nimetatud kohas ja selle vahetus läheduses olev õhk ei sisalda või sisaldab asbesti kiude § 2 lõikes 1 nimetatud piirnormist vähem.“;

8) paragrahvi 3 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Asbestikiude loendatakse õhuproovis elektronmikroskoopia või muu samaväärse meetodi abil.“;

9) paragrahvi 3 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Asbestikiudude loendamisel õhuproovis võetakse arvesse kiude, mille pikkus on vähemalt 5 mikromeetrit, laius kuni 3 mikromeetrit ning mille pikkuse ja laiuse suhe on suurem kui 3 : 1.“;

10) paragrahvi 3 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Mõõtetulemused peavad olema tõendatult jälgitavad mõõteseaduse tähenduses ning kajastama töötaja isiklikku kokkupuudet asbestitölmuga.“;

11) paragrahv 4 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandja peab enne ehitise lammutamist, rekonstrueerimist, remonti või hooldust veenduma, kas ehitis sisaldab asbesti või mitte. Tööandja hangib teavet ehitise omanikelt, teistelt samal objektil tegutsevatelt tööandjatelt või muudest allikatest, sealhulgas asjakohastest registritest. Uurimise tulemus dokumenteeritakse.“

(2) Kui lõikes 1 nimetatud teave pole kättesaadav, tagab tööandja asbesti sisaldava materjali esinemise kontrolli ning hangib selle tulemused enne töö alustamist. Tööandja teeb kontrolli käigus saadud teabe kättesaadavaks teisele samal objektil tegutsevale tööandjale tema taotluse korral.“;

12) paragrahvi 5 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Asjakohasel juhul peab tööandja enne tööga alustamist asbesti või asbesti sisaldava materjali töökeskkonnast eemaldama.“;

13) paragrahvi 6 pealkirja täiendatakse pärast sõna „teavitamine“ sõnadega „ja Tööinspektsiooni luba“;

14) paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „teate“ tekstiosaga „koos dokumentidega, mis annavad ülevaate §-s 8 sätestatud terviseriski vähendamise meetmete rakendamisest ja §-s 12 ette nähtud töötajate väljaõppe korraldamisest“;

15) paragrahvi 6 täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

„(4) Kui lõike 1 kohase teavitusega teavitab tööandja Tööinspekttsiooni asbesti sisaldava materjali lammutamise või asbesti eemaldamise tööst, loeb Tööinspekttsioon nimetatud teavituse asbestitöö tegemise loa taotluseks. Enne nimetatud töödega alustamist peab tööandjal olema asbestitöö tegemise luba.

(5) Tööinspekttsioon annab tööandjale asbestitöö tegemise loa, kui tööandja on kavandanud rakendada asjakohaseid §-s 8 sätestatud töötajate terviseriski vähendamise nõudeid ning on korraldanud asjakohase töötajate väljaõppe lähtuvalt §-s 12 sätestatust. Asbestitöö tegemise luba loetakse antuks, kui Tööinspekttsioon ei ole seitsme päeva jooksul jätnud loa taotlust rahuldamata.

(6) Tööinspekttsioon avaldab asbestitöö tegemise loa saanud tööandja nime ja registrikoodi viivitamata oma veebilehel.“;

16) paragrahvi 8 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „kokkupuutuvate“ sõnadega „kokku puutuda võivate“;

17) paragrahvi 8 lõike 1 punkt 4 sõnastatakse järgmiselt:

„4) asbestitööd tehakse nii, et asbestitolmu ei tekiks, või kui see ei ole võimalik, summutatakse asbestitolm, eemaldatakse see tekkekohast või setitatakse õhus leiduvaid asbestikiude;“;

18) paragrahvi 8 lõike 1 punkt 6 sõnastatakse järgmiselt:

„6) suletud ruumis tehtava asbestitöö korral tagatakse töötaja tervise piisav kaitse;“;

19) paragrahvi 8 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „nähtud“ sõnaga „regulaarsed“;

20) paragrahvi 8 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Kui töötajate kokkupuude asbestitolmuga ületab § 2 lõikes 1 sätestatud piirnормi, peatab tööandja viivitamata töö, selgitab välja piirnормi ületamise põhjused ja rakendab abinõusid piirnормi ületamise põhjuste kõrvaldamiseks. Tööd võib jätkata, kui mõõtmistulemused näitavad, et töötajate kokkupuude asbestitolmuga ei ületa piirnормi.“;

21) paragrahvi 8 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Kui on alust arvata, et asbesti sisaldavast materjalist, mida enne töö alustamist ei tuvastatud, tekib asbestitolm, peatab tööandja viivitamata töö, kuni on rakendatud abinõud töötajate terviseriski vähendamiseks.“;

22) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Suletud ruumis tehtava asbestitöö korral peab tööandja lõike 1 punktis 3 sätestatud kohustuse täitmiseks paigaldama ruumi tööala ümber õhutiheda kaitseümbrise koos mehaanilise tõmbeventilatsiooniga.“;

23) paragrahvi 12 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandja korraldab töötajatele, kes tööd tehes võivad kokku puutuda asbestiga, nende tööleasumisel teoreetilise ja praktilise väljaõppe. Väljaõpe on täiskasvanute koolituse seaduse § 1² lõike 4 tähenduses täienduskoolitus.

(2) Väljaõpe kestab vähemalt kaheksa tundi ja peab hõlmama järgmist:

- 1) asbestitööle kehtestatud töötervishoiu ja tööohutuse nõuete tutvustamine;
- 2) ülevaade asbesti tervisekahjulikust toimest ja selle riski suurendavatest teguritest, sealhulgas suitsetamine;
- 3) ülevaade asbesti sisaldada võivate toodete ja materjalide liikidest ning nende tuvastamisest;
- 4) ülevaade tegevustest, mille käigus võib töötaja asbestitõlmuga kokku puutuda, ja selle ärahoidmiseks rakendatavate abinõude tähtsuse selgitamine;
- 5) asbestitöö kavandamise ja töökava koostamise õpetamine;
- 6) juhised tegutsemiseks, kui töö käigus ootamatult avastatakse asbesti sisaldav materjal või seda kahjustatakse;
- 7) ohutute töövõtete, kaitsevahendite ja kasutatavate ohumärguannete tutvustamine;
- 8) kaitsevahendite, eelkõige hingamiskaitsevahendite otstarbe, sortimendi, valimise ja nõuetekohase kasutamise tutvustamine;
- 9) ülevaade asbestitöö hügieeninõuetest;
- 10) saaste puhastamise õpetamine;
- 11) jäätmete kõrvaldamise õpetamine;
- 12) teave tervisekontrolli korra kohta;
- 13) juhised tegutsemiseks hädaolukorras.

(3) Asbesti sisaldava materjali lammutamise või eemaldamise tööd tegeva töötaja väljaõpe peab hõlmama ka selliste tehnoloogiliste seadmete ja masinate kasutamist, mis piiravad tööülesannete täitmise ajal asbestikiudude eraldumist ja levikut töökeskkonda.

(4) Väljaõpet tuleb vajalikus osas ja mahus korrata eelkõige juhul, kui töökeskkond on oluliselt muutunud, töötaja on pikka aega töölt eemal viibinud või töötaja, tööandja või Tööinspeksioon peab seda vajalikuks.

(5) Väljaõppe läbinud töötajale väljastatakse tunnistus, millele märgitakse lisaks haridus- ja teadusministri 19. juuni 2015. a määruse nr 27 „Täienduskoolituse standard“ § 3 lõikes 3 nimetatule ka ülevaade väljaõppe sisust ja keel, milles väljaõpe läbiti.“;

24) paragrahvi 14 lõike 1 punkt 2 sõnastatakse järgmiselt:

„2) selliste tööülesannete kirjeldus, mille täitmise käigus puutub töötaja asbestiga kokku;“;

25) määruse lisa 1 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud);

26) määruse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2668, millega muudetakse direktiivi 2009/148/EÜ töötajate kaitsmise kohta asbestiga kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl (ELT L, 2023/2668, 30.11.2023).“.

§ 2. Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määruse nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2001. a määruses nr 105 „Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded ning töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11¹ täiendatakse lõikega 13 järgmises sõnastuses:

„(13) Määruse lisas nimetatud aine „asbest 1) kroküdoliit (12001-28-4); 2) amosiit (12172-73-5); 3) antofülliid (77536-67-5); 4) aktinoliit (77536-66-4); 5) tremoliit (77536-68-6); 6) krüsotiil (12001-29-5)“ piirnorm 0,01 kiudu/cm³ ja märkus kehtivad kuni 20. detsembrini 2029. a. Sama aine piirnorm 0,01 kiudu/cm³ või 0,002 kiudu/cm³ ja märkused jõustuvad 21. detsembril 2029. a.“;

2) määruse lisa kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

§ 3. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 21. detsembril 2025. a.

(2) Määruse § 1 punkt 5 jõustub 21. detsembril 2029. a.

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristen Michal
peaminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

(allkirjastatud digitaalselt)
Keit Kasemets
riigisekretär

Lisa 1 Teade asbestitöö alustamise kohta

Lisa 2 Töökeskkonna keemiliste ohutegurite piirnormid